

Leon Taylor (1913-2000)

Notka biograficzna

Leon Robert Antoni Taylor urodził się 17 stycznia 1913 r. w Krakowie. Był najstarszym z czterech synów Edwarda Taylora (1884-1964), późniejszego znanego profesora ekonomii na Uniwersytecie Poznańskim i Wandy z Wybranowskich (1888-1964). Po ukończeniu nauki w gimnazjum im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu zdał bardzo dobrze maturę i w roku 1930 rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Poznańskiego.

W czasie studiów należał do Młodzieży Wszechpolskiej, był członkiem studenckiego Koła Prawników i Ekonomistów na Uniwersytecie (w roku akademickim 1934/35 był jego prezesem), został też wybrany do korporacji akademickiej Corona (w roku 1933/34 był jej prezesem). W późniejszym okresie nie wstąpił do Stronnictwa Narodowego, gdyż nie odpowiadał mu jego niedemokratyczny charakter.

Stopień magistra praw otrzymał 5 listopada 1935 r., zapisał się na seminarium doktoranckie prof. Józefa Sułkowskiego i został asystentem wolontariuszem w Katedrze Prawa Handlowego i Międzynarodowego Prywatnego na Uniwersytecie Poznańskim. W tym samym roku rozpoczął aplikację adwokacką w Okręgowej Izbie Adwokackiej w Poznaniu. W dniu 6 lipca 1937 r. otrzymał dyplom i stopień doktora praw, a 8 października 1937 r. ożenił się z Zofią Rubach.

W latach 1932–33 Leon zawiesił studia i odbył ochotniczo jednoroczną służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu, po czym jako podchorąży plutonowy rezerwy został przydzielony do 7. Pułku Strzelców Konnych Wielkopolskich w Poznaniu. Za swój największy wówczas sukces uważał zajęcie drugiego miejsca w konkursie hippicznym plutonu. Po dwukrotnym odbyciu ćwiczeń mianowano go podporucznikiem rezerwy ze starszeństwem od 1 stycznia 1935 r.

W sierpniu 1939 r. Leon dostał kartę mobilizacyjną i 24 sierpnia stawił się w 69. pułku piechoty w Gnieźnie. Tam otrzymał przydział dowódcy plutonu konnego w kompanii zwiadu. W pułku tym, wchodzącym w skład Armii Poznań, odbył kampanię wrześniową wraz z obroną Warszawy. W Warszawie został wraz ze swym plutonem przydzielony do 56. pułku piechoty dowodzonego przez płk. Wojciecha Tyczyńskiego. Wziął udział w obronie stolicy na odcinku ul. Sękocińskiej, aż do kapitulacji miasta 28 września 1939 r. Za kampanię wrześniową został odznaczony Krzyżem Walecznych.

Po kapitulacji Warszawy dostał się do niewoli niemieckiej, z początku do Oflagu II A w Prenzlau a od listopada 1940 do stycznia 1945 przebywał w Oflagu II C w Woldenbergu z numerem obozowym 1860. W Woldenbergu prowadził zajęcia akademickie dla studentów akademii handlowych i akademii nauk politycznych oraz kandydatów na te studia po wojnie. Był członkiem zarządu powstałego w Oflagu Koła Prawników, wykładał prawo prywatne międzynarodowe dla studentów prawa i brał udział w egzaminach. Zaświadczenia z tych

egzaminów były respektowane po wojnie. Łącznie miał pod opieką około 300 oficerów-studentów. Mimo trudnych warunków bytowych w obozie, lecz dzięki bardzo zasobnej obozowej bibliotece, Leon, jak pisał w listach z oflagu, rozszerzał swe zainteresowania historią, socjologią, ekonomią, historią sztuki, czytał literaturę piękną i pogłębiał znajomość angielskiego. Odzyskał wolność po odbiciu w końcu stycznia części jeńców wojennych przez wojska radzieckie. Za działalność dydaktyczną w Oflagu II C został odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Wojna nie oszczędziła dwóch braci Leona. Stanisław (ur. 1918), student chemii na Politechnice Lwowskiej, a w kampanii wrzesniowej dowódca plutonu w 7. pułku strzelców konnych wielkopolskich, zasłużony zwłaszcza w Bitwie pod Brochowem, zginął w Puszczy Kampinoskiej w czasie natarcia na gajówkę Zamość. Młodszy brat Leona, Jan (ur. 1925), po wejściu w 1945 r. Armii Czerwonej na Kielecczynę, gdzie przebywał u rodziny, za działalność w AK został 19 stycznia 1945 r. aresztowany przez NKWD i dopiero w październiku 1947 wrócił z łagru w Zagłębiu Donieckim. Najmłodszy brat Karol (ur. 1928), późniejszy biochemik i rektor Uniwersytetu Gdańskiego, nie brał udziału w wojnie – w 1939 r. był jedenastoletnim chłopcem.

Po odzyskaniu wolności w 1945 r. Leon wrócił 8 lutego do Poznania i od razu zaczął starania o uwolnienie swej żony Zofii aresztowanej przez NKWD i więzionej w Częstochowie, co udało się w kwietniu 1945 r.

W marcu 1945 zgłosił się do pracy w Uniwersytecie Poznańskim i w czerwcu został asystentem, a od 1 sierpnia 1945 adiunktem w Katedrze Prawa Handlowego. W październiku 1945 r. otworzył też kancelarię adwokacką. W roku 1949 Ministerstwo Oświaty zawiadomiło rektora Uniwersytetu, że nie wyraża zgody na dalsze zatrudnienie Leona. W tym też roku miała miejsce weryfikacja adwokatów i Leon obawiając się, że może zostać również skreślony z listy adwokatów, zlikwidował w lecie praktykę adwokacką. Przetrwał jako radca prawny w instytucjach państwowych do roku 1952, kiedy to zamiast kancelarii prywatnych powstały łatwiejsze do inwigilacji zespoły adwokackie. Wstąpił wówczas do jednego z zespołów adwokackich w Poznaniu.

Pod koniec 1956 r. Leon został wybrany prezesem na Wielkopolską Związeku Oficerów Rezerwy, powołanego do życia na fali Października. Na tej podstawie mianowano go członkiem Rady Głównej ds. Oficerów Rezerwy przy MON. Władze nie dopuściły jednak do autonomii związku i od 1960 r. Rada przestała funkcjonować. Zarząd Sądownictwa Wojskowego wpisał Leona 17 października 1957 na listę obrońców wojskowych, którą to funkcję pełnił do końca swej praktyki adwokackiej.

Od jesieni 1980 do grudnia 1981 Leon udzielał porad prawnych w siedzibie NSZZ „Solidarność” w Poznaniu, a w latach stanu wojennego 1981–83 bronił młodzież należącą do zdelegalizowanej wówczas „Solidarności” w procesach karnych przed Sądem Wojsk Lotniczych w Poznaniu. Decyzją władz PRL nie zezwolono mu na indywidualną praktykę adwokacką, co środowisko prawnicze odebrało jako karę za zaangażowanie w działalność w wielkopolskiej „Solidarności” w latach 1980–1981.

Na krajowym zjeździe adwokatury w październiku 1983 Leon został wybrany na członka Naczelnej Rady Adwokackiej. Wybór ten był ponawiany w latach 1986 i 1989, tak więc pełnił tę funkcję przez trzy kadencje, do roku 1992. Natomiast na zjeździe w listopadzie 1992 został wyróżniony odznaką "Adwokatura Zasłużonym". W okresie od lipca 1989 do października 1991 (w kadencji Sejmu kontraktowego), wysunięty przez Obywatelski Klub Parlamentarny i wybrany przez Sejm, był członkiem Trybunału Stanu.

Po upadku PRL w roku 1989, Leon zaangażował się w prostowanie tendencyjnego obrazu jenieckiej społeczności oflagu Woldenberg, stworzonego przez autorów będących na usługach władz komunistycznych. Podawał też przemilczane wcześniej informacje o byłych jeńcach prześladowanych w okresie PRL, w tym i niewinnie straconych.

Leon Taylor był osobą bardzo towarzyską i świetnym tancerzem. Na drugim roku studiów, w karnawale wziął udział w 40 imprezach tanecznych, a przy tym zaliczył wszystkie egzaminy z wynikiem celującym.

Zmarł 3 października 2000 r. i został pochowany na Cmentarzu Junikowskim w Poznaniu.

Leon był trzykrotnie żonaty, z Zofią Rubach, Aleksandrą Kurowską i Marią Ziarkowską. Z pierwszego małżeństwa miał dwoje dzieci: Wandę i Jacka. Jacek, adwokat, był w latach PRL działaczem demokratycznej opozycji i obrońcą w procesach politycznych, potem posłem na Sejm I i II kadencji z listy Unii Demokratycznej, a w rządzie Jerzego Buzka kierownikiem Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Z drugiego małżeństwa Leon miał syna Tomasza, obecnie profesora fizyki na uniwersytecie Northeastern w Bostonie w USA.

Opracował Jan R.E. Taylor (bratanek)

na podstawie archiwum rodzinnego

oraz materiałów faktograficznych, w tym m.in.:

L. Taylor, Oflag II C Woldenberg, „Przegląd Katolicki” nr 45/46, 5/12 listopada 1989 s. 11

L. Taylor, W sprawie książki Oflag II C Woldenberg, „Wojskowy Przegląd Historyczny”, tom XXXIV, 1989, nr 4

korespondencja L. Taylora z kierownictwem Muzeum Woldenberczyków, w posiadaniu rodziny

Maj 2022